

Териториално статистическо бюро - Югозапад
Отдел „Статистически изследвания - Благоевград“

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И
НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

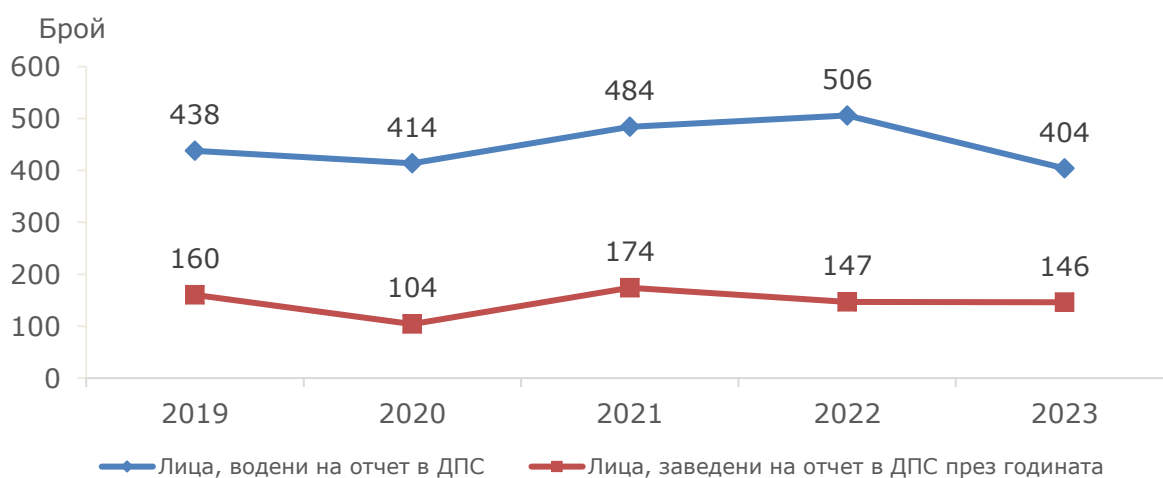
Малолетни и непълнолетни лица, водени заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

През 2023 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи на територията на област Благоевград са водени 404 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни 294 (на възраст от 14 до 17 години) - 72.8%;
- малолетни 110 (8-13 години) - 27.2%;
- момчета - 344 (85.1%);
- момичета - 60 (14.9%);
- учащи - 241 (59.7%);
- в криминогенна среда живеят 153 малолетни и непълнолетни (37.9%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Благоевград през периода 2019 - 2023 година

¹ Съгласно чл.26, ал.1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС през 2023 г.** малолетни и непълнолетни е 146, или 36.1% от всички водени на отчет лица, като 71.2% от тях са непълнолетни.

През 2023 г. **снети от отчет в ДПС** са 172 малолетни и непълнолетни лица, или 42.6% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправка на поведението - 107 лица (62.2%);
- навършване на 18-годишна възраст - 59 лица (34.3%);
- други основания - 6 лица (3.5%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2023 г. през ДПС **са преминали** 265 малолетни и непълнолетни лица. От тях момчетата са 177, или 66.8%, а момичета - 88 (33.2%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е делът на преминалите през ДПС за:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 42 лица, или 15.9%;
- употреба на психоактивни вещества - 34 лица, или 12.8%;
- прояви на насилие и агресия - 29 лица (10.9%);
- тормоз - 15 лица (5.7%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 14 лица (5.3 %).
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 9 лица (3.4%).

Извършени престъпления

През 2023 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС в област Благоевград за извършени престъпления** е 234.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 124 лица, или 53.0% от всички лица, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 50.0% (62 лица).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС, по някои видове престъпления през 2023 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2023 г. пострадали от престъпления на територията на област Благоевград са 48 лица, от които 31, или 64.6%, са момчета и 17 (35.4%) са момичета. Малолетни са 19 лица (39.6%), а непълнолетни - 29 (60.4%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от нанесени телесни повреди - 17 лица (35.4%). Следват пострадалите от блудство - 10 лица (20.8%), от кражби на имущество - 4 лица (8.3%), от изнасилване и изнудване - по 2 лица (4.2%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2023 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са **образували** 162 възпитателни дела, от които 160 (98.8%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените**

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

дела през годината е 156 (96.3%), като от тях в срок до един месец са решени 54 дела, или 34.6%. **Прекратено** е 1 дело. В края на 2023 г. 7 дела **са останали несвършени**.

През 2023 г. местните комисии са наложили 221 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 148 лица на възраст от 8 до 17 за извършените от тях 176 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 104 мерки;
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 45 мерки;
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 24 мерки;
- поставяне под възпитателен надзор на родители или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 21 възпитателни мерки;
- задължаване да се извини на пострадалия - 11 мерки.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от СПИ. Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

В броя на сметите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).